

Uz sākumlapu>Nauda/naudas prasījumi>Maksātnespēja un bankrots

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [pl](#)

poļu

versija. Mūsu tulkoņi pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlēties.

Swipe to change

Maksātnespēja un bankrots

Polija

1 Pret kādiem subjektiem var vērst maksātnespējas procedūru?

Polijā maksātnespējas procesu Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 20. maija Regulas (ES) 2015/848 par maksātnespējas procedūrām (pārstrādāta redakcija) 1. panta 1. punkta izpratnē regulē divi likumi:

2003. gada 28. februāra Bankrota likums (*Prawo upadłościowe*, Likumu žurnāls (*Dziennik Ustaw*) 2016, Nr. 2171), turpmāk — “Bankrota likums”;

2015. gada 15. maija Pārstrukturēšanas likums (*Prawo restrukturyzacyjne*, Likumu žurnāls 2016, Nr. 1574), turpmāk — “Pārstrukturēšanas likums”.

Bankrota likuma noteikumi regulē ar maksātnespēju saistīto likvidācijas procesu, proti, “bankrotu” (*upadłość*). Pārstrukturēšanas likums regulē ar maksātnespējas risku saistītos procesus, t. i., “vienošanās apstiprināšanas procesu” (*postępowanie o zatwierdzenie układu*, 210.–226. pants), “paātrinātu vienošanās procesu” (*przyspieszone postępowanie układowe*, 227.–264. pants), “vienošanās procesu” (*postępowanie układowe*, 267.–282. pants) un “stāvokļa uzlabošanas procesu” (*postępowanie sanacyjne*, 283.–323. pants).

Bankrota procesa mērķis ir, cik tas iespējams, maksimāli apmierināt kreditoru prasījumus un, ja tas ir pamatoti iespējams — ļaut parādnieka uzņēmumam turpināt pastāvēt. Process tiek uzsākts vienīgi pēc pieprasījuma un sastāv no diviem posmiem: bankrota pasludināšanas procesa un procesa, kas seko bankrota pasludināšanai.

Vienošanās apstiprināšanas process ļauj parādniekam noslēgt parādu nokārtošanas vienošanos bez tiesas iesaistīšanas, pašam iegūstot kreditoru balsis. Šo procesu var uzsākt, ja apstrīdētie prasījumi, kuri kreditoriem dod tiesības balsot par parādu nokārtošanas vienošanos, ir ne vairāk kā 15% no visiem prasījumiem, kuri kreditoriem dod tiesības balsot par parādu nokārtošanas vienošanos.

Paātrināts vienošanās process ļauj parādniekam vienkāršotā veidā noslēgt parādu nokārtošanas vienošanos pēc prasījumu saraksta sagatavošanas un apstiprināšanas. Šo procesu var veikt, ja apstrīdētie prasījumi, kuri kreditoriem dod tiesības balsot par parādu nokārtošanas vienošanos, ir ne vairāk kā 15% no visiem prasījumiem, kuri kreditoriem dod tiesības balsot par parādu nokārtošanas vienošanos.

Vienošanās process ļauj parādniekam noslēgt parādu nokārtošanas vienošanos pēc prasījumu saraksta sagatavošanas un apstiprināšanas. Šo procesu var veikt, ja apstrīdētie prasījumi, kuri kreditoriem dod tiesības balsot par parādu nokārtošanas vienošanos, ir ne vairāk kā 15% no visiem prasījumiem, kuri kreditoriem dod tiesības balsot par parādu nokārtošanas vienošanos.

Stāvokļa uzlabošanas process ļauj parādniekam veikt stāvokļa uzlabošanas pasākumus (mērķis — parādnieka uzņēmuma reorganizācija) un noslēgt parādu nokārtošanas vienošanos pēc prasījumu saraksta sagatavošanas un apstiprināšanas. Stāvokļa uzlabošanas pasākumi ietver juridiskus un praktiskus pasākumus, kuru mērķis ir uzlabot parādnieka saimniecisko stāvokli un atjaunot tā spēju pildīt saistības, vienlaikus aizsargājot to pret piespiedu izpildi.

Bankrota procesu var uzsākt pret uzņēmēju. Saskaņā ar Polijas Civillkodeksa (*kodeks cywilny*) 431. pantu uzņēmējs ir fiziska persona, juridiska persona vai organizatoriska vienība bez tiesībsubjektības, kam tiesībspēja ir piešķirta ar atsevišķu normatīvo aktu, un kas savā vārdā veic darījumdarbību vai profesionālo darbību.

Bankrota pieteikumu var iesniegt parādnieks un jebkurš no tā personīgajiem kreditoriem.

Bankrota procesu var uzsākt arī pret:

sabiedrībām ar ierobežotu atbildību un akciju sabiedrībām, kas neveic saimniecisko darbību;

personālsabiedrību biedriem, kuri ar visu savu mantu neierobežoti atbild par personālsabiedrības saistībām;

profesionālas partnerības biedriem.

Bankrota procesu var uzsākt arī pret fiziskām personām, kuras neveic saimniecisko darbību (Bankrota likuma 4911. un turpmākie panti). Šādu procesu veic tikai pēc parādnieka pieprasījuma, izņemot, ja parādnieks ir bijušais uzņēmējs — šādā gadījumā arī kreditors var iesniegt bankrota procesa pieteikumu vienu gadu pēc uzņēmēja izslēgšanas no attiecīgā reģistra.

Pārstrukturēšanas procesu var uzsākt pret:

uzņēmējiem Civillkodeksa 431. panta nozīmē;

sabiedrībām ar ierobežotu atbildību (*spółka z ograniczoną odpowiedzialnością*) un akciju sabiedrībām (*spółka akcyjna*), kas neveic saimniecisko darbību;

personālsabiedrību biedriem (*osobowa spółka handlowa*), kuri ar visu savu mantu neierobežoti atbild par personālsabiedrības saistībām;

partnerības biedriem (*spółka partnerska*).

Pārstrukturēšanas procesu neuzsāk pret fiziskām personām, kuras neveic saimniecisko darbību. Pārstrukturēšanas procesu veic tikai pēc parādnieka pieprasījuma, izņemot stāvokļa uzlabošanas procesu, ko var uzsākt arī pēc kreditora pieprasījuma, ja parādnieks ir maksātnespējīgs.

Vienošanās apstiprināšanas process ļauj parādniekam noslēgt parādu nokārtošanas vienošanos bez tiesas iesaistīšanas, pašam iegūstot kreditoru balsis. Šo procesu var veikt, ja apstrīdētie prasījumi, kuri kreditoriem dod tiesības balsot par parādu nokārtošanas vienošanos, ir ne vairāk kā 15% no visiem prasījumiem.

Paātrināts vienošanās process ļauj parādniekam vienkāršotā veidā noslēgt parādu nokārtošanas vienošanos pēc prasījumu saraksta sagatavošanas un apstiprināšanas. Šo procesu var veikt, ja apstrīdētie prasījumi, kuri kreditoriem dod tiesības balsot par parādu nokārtošanas vienošanos, ir ne vairāk kā 15% no visiem prasījumiem, kuri kreditoriem dod tiesības balsot par parādu nokārtošanas vienošanos.

Vienošanās process ļauj parādniekam noslēgt parādu nokārtošanas vienošanos pēc prasījumu saraksta sagatavošanas un apstiprināšanas. Šo procesu var veikt, ja apstrīdētie prasījumi, kuri kreditoriem dod tiesības balsot par parādu nokārtošanas vienošanos, ir ne vairāk kā 15% no visiem prasījumiem, kuri kreditoriem dod tiesības balsot par parādu nokārtošanas vienošanos.

Stāvokļa uzlabošanas process ļauj parādniekam veikt stāvokļa uzlabošanas pasākumus (mērķis — parādnieka uzņēmuma reorganizācija) un noslēgt parādu nokārtošanas vienošanos pēc prasījumu saraksta sagatavošanas un apstiprināšanas. Stāvokļa uzlabošanas pasākumi ietver juridiskus un praktiskus pasākumus, kuru mērķis ir uzlabot parādnieka saimniecisko stāvokli un atjaunot tā spēju pildīt saistības, vienlaikus aizsargājot to pret piespiedu izpildi.

Bankrota procesu var uzsākt pret uzņēmēju. Saskaņā ar Civilt kodeksa 431. pantu uzņēmējs ir fiziska persona, juridiska persona vai organizatoriska vienība bez tiesībsubjektības, kam tiesībspēja ir piešķirta ar atsevišķu normatīvo aktu, un kas savā vārdā veic darījumdarbību vai profesionālo darbību.

Bankrota procesu var uzsākt arī pret:

sabiedrībām ar ierobežotu atbildību un akciju sabiedrībām, kas neveic saimniecisko darbību;

personālsabiedrību biedriem, kuri ar visu savu mantu neierobežoti atbild par personālsabiedrības saistībām;

partnerības biedriem.

Bankrota pasludināšanas procesu var uzsākt arī pret fiziskām personām, kuras neveic saimniecisko darbību (Bankrota likuma 4911. un turpmākie panti).

Pārstrukturēšanas procesu var uzsākt pret:

uzņēmējiem 1964. gada 23. aprīļa [likuma](#) — Civilt kodeksa (*kodeks cywilny*, Likumu žurnāls 2016, 380. un 585. poz.), turpmāk — Civilt kodekss, izpratnē;

sabiedrībām ar ierobežotu atbildību (*spółka z ograniczoną odpowiedzialnością*) un akciju sabiedrībām (*spółka akcyjna*), kas neveic saimniecisko darbību;

personālsabiedrību biedriem (*osobowa spółka handlowa*), kuri ar visu savu mantu neierobežoti atbild par personālsabiedrības saistībām;

partnerības biedriem (*spółka partnerska*).

Pārstrukturēšanas procesu neuzsāk pret fiziskām personām, kuras neveic saimniecisko darbību. Pārstrukturēšanas procesu veic tikai pēc parādnieka pieprasījuma, izņemot stāvokļa uzlabošanas procesu, ko var uzsākt arī pēc kreditora pieprasījuma, ja parādnieks ir maksātnespējīgs.

2 Saskaņā ar kādiem nosacījumiem var sākt maksātnespējas procedūru?

Bankrota procesu uzsāk pret parādnieku, kas kļuvis maksātnespējīgs (Bankrota likuma 10. pants).

Parādnieks ir maksātnespējīgs, ja tas noteiktā termiņā nespēj pildīt savas finansiālās saistības. Uzskata, ka parādnieks nespēj pildīt savas finansiālās saistības, ja to izpildes termiņš nokavēts vairāk par trim mēnešiem. Parādnieks, kas ir juridiska persona vai organizatoriska vienība bez tiesībsubjektības, kam tiesībspēja ir piešķirta ar atsevišķu normatīvo aktu, ir maksātnespējīgs arī tad, ja tā finansiālās saistības pārsniedz tā aktīvu vērtību un šāda situācija saglabājas ilgāk nekā 24 mēnešus. Tiesa var noraidīt bankrota pieteikumu, ja nepastāv īstermiņa risks, ka parādnieks noteiktā termiņā nespēs pildīt savas finansiālās saistības.

Pret maksātnespējīgu parādnieku vai parādnieku, kam draud maksātnespēja, var sākt **pārstrukturēšanas procesu**. Maksātnespējīgs parādnieks ir parādnieks, kas ir maksātnespējīgs Bankrota likuma 10. un 11. panta nozīmē. Parādnieks, kam draud maksātnespēja, ir parādnieks, kura saimnieciskais stāvoklis liecina, ka tas tuvākajā laikā varētu kļūt maksātnespējīgs.

Tiesa atsaķās uzsākt pārstrukturēšanas procesu, ja tas kaitētu kreditoriem.

Turklāt Pārstrukturēšanas likumā ir arī paredzēti īpaši noteikumi katra veida pārstrukturēšanas procesa uzsākšanai.

Vienošanās apstiprināšanas procesu un paātrināto vienošanās procesu var veikt, ja apstrīdētie prasījumi, kuri kreditoriem dod tiesības balsot par parādu nokārtošanas vienošanos, veido ne vairāk kā 15 % no visiem prasījumiem, kuri kreditoriem dod tiesības balsot par parādu nokārtošanas vienošanos.

Vienošanās procesu un stāvokļa uzlabošanas procesu var veikt, ja apstrīdētie prasījumi, kuri kreditoriem dod tiesības balsot par parādu nokārtošanas vienošanos, veido vairāk kā 15% no visiem prasījumiem, kuri kreditoriem dod tiesības balsot par parādu nokārtošanas vienošanos. Turklāt tiesa atsaķās uzsākt procesu, ja nav *prima facie* pierādījumu, ka parādnieks spēs regulāri segt procesa izmaksas un saistības, kas radušās pēc tā uzsākšanas.

3 Kādi aktīvi ietilpst maksātnespējīgā parādnieka mantā? Kā rīkojas ar aktīviem, ko parādnieks iegūst vai kas pāriet parādnieka īpašumā pēc maksātnespējas procedūras sākšanas?

Bankrota procesā manta ietver aktīvus, kas bankrotējušajai personai pieder bankrota pasludināšanas dienā, kā arī aktīvus, ko šī persona ieguvusi *bankrota procesa laikā* (Bankrota likuma 62. pants). *Izņēmumi no šī noteikuma* ir paredzēti Bankrota likuma 63.–67.a pantā.

Bankrota procesa mantā neietilpst aktīvi, kas ir izslēgti no izpildes saskaņā ar 1964. gada 17. novembra [likumu](#) — Civilprocesa kodeksu (Likumu žurnāls 2016, 1822., 1823., 1860. un 1948. poz.), bankrotējušās personas atlīdzības par darbu neaizturamā daļa, naudas summas, kas iegūtas ķīlas vai hipotēkas izpildes rezultātā, ja bankrotējušai personai bijusi ķīlas vai hipotēkas pārvaldnieks, ciktāl saskaņā ar pārvaldības līgumu to daļa ir piekritīga citiem kreditoriem. Turklāt ar kreditoru sapulces lēmumu citus bankrotējušās personas aktīvus var izslēgt no bankrota procesa mantas.

Bankrota procesa mantā neietilpst arī aktīvi, kuru mērķis ir palīdzēt bankrotējušās personas darbiniekiem un to ģimenēm, un kuri ir naudas līdzekļu formā, kas glabājas atsevišķā sabiedrības sociālo pabalstu fonda kontā, kas izveidots saskaņā ar sabiedrības sociālo pabalstu fonda [noteikumiem](#), kopā ar naudas summām, ko šajā kontā iemaksā pēc bankrota pasludināšanas, ieskaitot mājokļa aizdevumu atmaksu, par fondā glabāto naudu uzkrāto bankas procentu izmaksu un nodevas, ko iekasē no personām, kuras izmanto fonda finansētos un bankrotējušās personas organizētos sociālos pakalpojumus un pabalstus. Pārstrukturēšanas procesā vienošanās mantā ietilpst aktīvi, ko izmanto uzņēmuma darbībai, un parādniekam piederošie aktīvi (Pārstrukturēšanas likuma 240., 273. un 294. pants).

4 Kādas ir parādnieka pilnvaras un kādas - maksātnespējas administratora pilnvaras?

Bankrota procesā (procesā, kura mērķis ir likvidēt parādnieka aktīvus) parādniekam atņem tiesības pārvaldīt tā aktīvus. Aktīvu (bankrota procesa mantas) pārvaldību pārņem pārvaldnieks (*syndyk*). Pārvaldnieks pārņem arī citus ar parādnieka uzņēmuma darbību saistītos pienākumus — sabiedrības vadīšanu, ziņošanas prasību pildīšanu utt.

Parādnieks turpina piedalīties bankrota procesā un var apstrīdēt atsevišķus šajā procesā pieņemtos tiesas lēmumus, t. i., lēmumus par aktīvu izslēgšanu no bankrota procesa mantas un pārvaldnieka atlīdzību.

Pārstrukturēšanas procesā parādnieka un maksātnespējas procesa administratora pilnvaras dažādu veidu procesos atšķiras.

Vienošanās apstiprināšanas procesā parādnieks var veikt visas darbības, izņemot laikposmā no dienas, kad pieņemts lēmums par parādu nokārtošanas vienošanās apstiprināšanu, līdz dienai, kad šis lēmums kļuvis galīgs. Šajā laikposmā piemēro tādus pašus noteikumus kā paātrinātajā parādu nokārtošanas vienošanās procesā, t. i., parādnieks var veikt parastās pārvaldības darbības. Darbībām, kas nav parastās pārvaldības darbības, nepieciešama vienošanās uzrauga piekrišana.

Paātrinātās vienošanās procesā un vienošanās procesā parādnieks var veikt parastās pārvaldības darbības, bet darbībām, ar ko neveic parasto pārvaldību, nepieciešama tiesas uzrauga atļauja, izņemot, ja tām nepieciešama kreditoru komitejas piekrišana.

Stāvokļa uzlabošanas procesā parādnieks zaudē pārvaldības tiesības un darbības veic maksātnespējas procesa administrators, izņemot, ja tām nepieciešama kreditoru komitejas piekrišana.

5 Saskaņā ar kādiem nosacījumiem var izmantot ieskaitu?

Bankrota procesā bankrotējušās personas prasījumiem var piemērot *ieskaitu* ar kreditora prasījumiem, ja abi prasījumi ir pastāvējuši bankrota pasludināšanas dienā, pat ja kādam no tiem vēl nav iestājies izpildes termiņš Bankrota likuma 93. pants).

Ieskaits nav pieļaujams, ja bankrotējušās personas kreditors ieguvis prasījumu cesijas vai indosamenta ceļā pēc bankrota pasludināšanas vai ieguvis to 12 mēnešu laikā pirms bankrota pasludināšanas, zinot, ka pastāv bankrota pasludināšanas pamats, izņemot, ja iegūšana bijusi saistīta ar tāda parāda atmaksu, par ko bijis atbildīgs ieguvējs (neatkarīgi no tā, vai saistība bijusi personīga vai nodrošināta ar konkrētu īpašumu). (Bankrota likuma 94. pants).

Ieskaitu nevar atļaut, ja kreditors kļuvis par bankrotējušās personas parādnieku pēc bankrota pasludināšanas dienas (Bankrota likuma 95. pants).

Kreditors, kas vēlas izmantot tiesības uz *ieskaitu*, par to iesniedz paziņojumu ne vēlāk kā prasījuma pieteikšanas dienā (Bankrota likuma 96. pants).

Pārstrukturēšanas procesā vispārējie noteikumi par savstarpēju prasījumu ieskaitu paredz šādus ierobežojumus:

kreditors kļuvis par parādnieka parādnieku pēc dienas, kad uzsākts pārstrukturēšanas process;

pēc pārstrukturēšanas procesa uzsākšanas parādnieka, kuram piemērots pārstrukturēšanas process, parādnieks kļuvis par tā kreditoru, cesijas vai indosamenta ceļā iegūstot tāda prasījuma tiesības, kas radies pirms pārstrukturēšanas procesa uzsākšanas dienas.

Savstarpēju prasījumu ieskaits var tikt veikts, ja prasījums iegūts tāda parāda atmaksas rezultātā, par kuru atbildīgs ieguvējs (personīgas saistības vai ar konkrētu īpašumu nodrošinātas saistības), un ja ieguvēja parādsaistības iestājušās pirms dienas, kad iesniegts paātrinātas parādu nokārtošanas vienošanās pieteikums.

Kreditors, kas pārstrukturēšanas procesā vēlas izmantot *ieskaitu*, par to iesniedz paziņojumu parādniekam vai, ja parādniekam ir atņemtas pārvaldības tiesības — maksātnespējas procesa administratoram — ne vēlāk kā 30 dienas pēc pārstrukturēšanas procesa uzsākšanas vai, ja *ieskaits* pamats radies vēlāk — ne vēlāk kā 30 dienas pēc *ieskaits* pamata rašanās. Paziņojums ir spēkā arī tad, ja tas iesniegts tiesas uzraudzam (Pārstrukturēšanas likuma 253., 273. un 297. pants).

6 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē spēkā esošus līgumus, kuros parādnieks ir līgumslēdzēja puse?

Bankrota likuma 83.–118. pantā ietverti īpaši noteikumi par bankrota pasludināšanas ietekmi uz bankrotējušās personas saistībām, 119.–123. pantā — par bankrotējušās personas saņemto mantojumu, 124.–126. pantā — par bankrotējušās personas laulāto mantiskajām attiecībām.

Bankrota likuma 81.–82. pants aizliedz bankrota procesa mantā iekļautos aktīvus apgrūtināt ar ķīlu, reģistrētu ķīlu vai hipotēku.

Tāda līguma noteikumi, kā puse ir bankrotējusi persona, kuri liedz vai kavē sasniegt bankrota procesa mērķi, nav spēkā attiecībā uz bankrota procesa mantu. Līgums, ar ko nodod īpašumtiesības, prasījumu vai citas tiesības, un kas noslēgts, lai nodrošinātu prasījumu, attiecībā uz bankrota procesa mantu ir spēkā, ja tas noslēgts rakstiski un apliecinātā datumā, izņemot, ja tas ir līgums par finanšu nodrošinājumu (Bankrota likuma 84. pants).

85. un 85.a pantā ir paredzēti detalizēti noteikumi attiecībā uz pamatlīgumiem par biržā netirgotu un tirgotu nākotnes līgumu finansēšanas darījumiem vai vērtspapīru pārdošanu ar atpirkuma līgumiem.

Bankrotējušās personas finansiālajām saistībām, kuru izpildes termiņš vēl nav iestājies, šis termiņš iestājas dienā, kad pasludināts bankrots. Dienā, kad pasludina bankrotu, nefinansiālās saistības kļūst par finansiālām saistībām un iestājas to izpildes pienākums, arī ja vēl nav pienācis to izpildei noteiktais termiņš (Bankrota likuma 91. pants).

Kreditors bankrota procesā uz prasījumu no līguma, kas noslēgts, pieņemot bankrotējušās personas izteiktu offertu, var atsaukties tikai tad, ja bankrotējusi persona paziņojumu, ar ko tā pieņem offertu, iesniegusi pirms bankrota pasludināšanas.

Ja bankrota pasludināšanas dienā pilnībā vai daļēji nav izpildītas saistības, ko paredz līgums par savstarpēju izpildījumu, pārvaldnieks ar bankrota procesa tiesneša (*sēdžia komisar*) piekrišanu var izpildīt bankrotējušās personas saistības un lūgt otru pusi izpildīt savstarpējo saistību, vai atkāpties no līguma, sākot ar bankrota pasludināšanas dienu. Ja bankrota pasludināšanas dienā bankrotējusi puse ir tāda līguma puse, kas nav līgums par savstarpēju izpildījumu, pārvaldnieks var atkāpties no šī līguma, ja likumā nav paredzēts citādi.

Pēc otras puses pieprasījuma, kas iesniegts apliecinātā datumā, pārvaldnieks trīs mēnešu laikā paziņo, vai tas atkāpjas no līguma vai pieprasa tā izpildi. Ja pārvaldnieks minētajā laikā neiesniedz šādu paziņojumu, uzskata, ka tas atkāpies no līguma.

Otrai pusei, kam ir pienākums agrāk izpildīt saistību, var apturēt saistības izpildi, kamēr nav izpildīta vai nodrošināta abpusējā saistība. Otrai pusei uz to nav tiesību, ja vienošanās noslēgšanas laikā tā zinājusi vai tai vajadzējis zināt par bankrota pasludināšanas pamatu (Bankrota likuma 98. pants).

Ja pārvaldnieks atkāpjas no līguma, otrai pusei ir tiesības uz veiktā izpildījuma atdošanu arī tad, ja tas veido daļu no bankrota procesa mantas. Bankrota procesā puse var prasīt atlīdzinājumu par izpildīto saistību un nodarītajiem zaudējumiem, iesniedzot šos prasījumus bankrota procesa tiesnesim (Bankrota likuma 99. pants).

Pārdevējs var prasīt bankrotējušajai personai atgriezt tai nosūtītus kustamus aktīvus, ieskaitot vērtspapīrus, par to nesaņemot pirkuma maksu, ja bankrotējusi persona vai tāda persona, kuru bankrotējusi persona pilnvarojusi rīkoties ar aktīviem, minētos aktīvus nav ieguvusi pirms bankrota pasludināšanas. Arī izplatītājam, kas nosūtījis aktīvus bankrotējušajai personai, ir tiesības uz to atgriešanu. Pārdevējs vai izplatītājs, kam atgriezti aktīvi, atlīdzina izmaksas, kas jau radušās vai radīsies, un avansa maksājumus. Tomēr pārvaldnieks var atgriezt aktīvus, ja tas samaksā vai garantē cenu, kas jāmaksā bankrotējušajai personai, un izmaksas. Pārvaldniekam šādas tiesības saglabājas mēneša laikā pēc atdošanas pieprasījuma (Bankrota likuma 100. pants).

Bankrotējušās personas noslēgtie komisijas vai nosūtīšanas līgumi, kuros bankrotējusi persona ir komitents vai nosūtītājs, kā arī bankrotējušās personas noslēgtie vērtspapīru pārvaldības līgumi izbeidzas ar bankrota pasludināšanu. Otra puse bankrota pasludināšanas dienā var atkāpties no komisijas vai nosūtīšanas līguma, kuru noslēgusi bankrotējusi persona un kurā bankrotējusi persona ir komisionārs vai izplatītājs (Bankrota likuma 102. pants).

Komercaģenta līgums izbeidzas dienā, kad kāda no pusēm pasludina bankrotu. Komitenta bankrota gadījumā komercaģents bankrota procesā var prasīt zaudējumu atlīdzību, kas tam radušies līguma izbeigšanās dēļ (Bankrota likuma 103. pants).

Ja patapinājuma devējs vai patapinājuma ņēmējs paziņo par bankrotu, patapinājuma līgumu izbeidz pēc jebkuras puses pieprasījuma, ja tā objekts jau ir ticis nodots. Ja objekts vēl nav ticis nodots, līgums izbeidzas (Bankrota likuma 104. pants).

Ja kāda no aizdevuma līguma pusēm paziņo par bankrotu, aizdevuma līgums izbeidzas, ja aizdevuma objekts vēl nav ticis aizdots (Bankrota likuma 105. pants).

Nekustamā īpašuma īres vai nomas līgums ir pusēm saistošs, ja līguma objekts ir darīts pieejams īrniekam vai nomniekam (Bankrota likuma 106.

–108. pants). Ievērojot bankrota procesa tiesneša lēmumu, pārvaldnieks izbeidz bankrotējušās personas noslēgto nekustamā īpašuma īres vai nomas līgumu, par to paziņojot trīs mēnešus iepriekš, pat ja bankrotējušajai personai nebūtu jāatsaida šādi izbeigt līgumu (Bankrota likuma 109.–110. pants).

Kredītlīgums izbeidzas ar bankrota pasludināšanu, ja aizdevējs nav darījis līdzekļus pieejamus bankrotējušajai personai līdz konkrētajai dienai (Bankrota likuma 111. pants).

Bankrota pasludināšana neskar bankrotējušās personas bankas konta līgumu, vērtspapīru konta līgumu vai kopējā konta līgumu (Bankrota likuma 112. pants).

Pārstrukturēšanas procesā no dienas, kad tas uzsākts, līdz tā noslēgšanas dienai vai dienai, kad lēmums par procesa pārtraukšanu kļūst galīgs, parādniekam vai maksātnespējas procesa administratoram nav atļauts pildīt saistības, kas izriet no prasījumiem, kurus saskaņā ar likumu aptver parādu nokārtošanas vienošanās.

Nav spēkā tādi līguma noteikumi, kas paredz parādnieka tiesisko attiecību grozīšanu vai izbeigšanu, ja tiek iesniegts pieprasījums pārstrukturēšanas procesa uzsākšanai vai uzsākts šāds process.

Tāda līguma noteikumi, kā puse ir parādnieks, kuri liedz vai kavē sasniegt pārstrukturēšanas procesa mērķi, attiecībā uz vienošanās mantu nav spēkā.

Pārstrukturēšanas likuma 250. pantā ir paredzēti detalizēti noteikumi par pamatlīgumiem par biržā netirgotu un tirgotu nākotnes līgumu finansēšanas darījumiem vai vērtspapīru pārdošanu ar atpirkuma līgumiem.

No dienas, kad uzsākts pārstrukturēšanas process, līdz tā noslēgšanas dienai vai dienai, kad lēmums par procesa izbeigšanu kļuvis galīgs, iznomātājam bez kreditoru komitejas piekrišanas ir aizliegts izbeigt īres vai nomas līgumu par telpām vai nekustamo īpašumu, kur darbojas parādnieka uzņēmums.

Minētie noteikumi attiecībā uz īres vai nomas līgumiem *mutatis mutandis* attiecas arī uz kredītlīgumiem par naudas līdzekļiem, kas aizņēmējam kļuvuši pieejami pirms procesa uzsākšanas dienas, nomas, īpašuma apdrošināšanas, bankas konta līgumiem, galvojuma līgumiem, līgumiem par parādniekam piešķirtajām licencēm un garantijām vai kredītvēstulēm, kas izdotas pirms pārstrukturēšanas procesa uzsākšanas dienas (Pārstrukturēšanas likuma 256., 273. un 297. pants).

Turklāt **stāvokļa uzlabošanas procesā** maksātnespējas procesa administrators ar bankrota procesa tiesneša piekrišanu var atkāpties no līguma par savstarpēju izpildījumu, kas līdz stāvokļa uzlabošanas procesa uzsākšanas dienai nav pilnībā vai daļēji izpildīts, ja minētā līguma otras puses izpildījums ir nedalāms. Ja līguma otras puses izpildījums ir dalāms, šo noteikumu piemēro *mutatis mutandis*, ciktāl otrai pusei līgums ir jāizpilda pēc stāvokļa uzlabošanas procesa uzsākšanas. Ja maksātnespējas procesa administrators atkāpjas no līguma, otra puse var pieprasīt, lai tai atdod izpildījumu, kas sniegts pēc stāvokļa uzlabošanas procesa uzsākšanas un pirms tam, kad šī puse saņēmusi paziņojumu par atkāpšanos, ja izpildījums ir daļa no parādnieka aktīviem. Ja tas nav iespējams, otra puse var vienīgi prasīt izpildījuma un tai radušos zaudējumu atlīdzināšanu. Uz šiem prasījumiem neattiecinā parādu nokārtošanas vienošanos (Pārstrukturēšanas likuma 298. pants).

7 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē procedūras, ko sākuši individuāli kreditori (izņemot tiesvedībā esošas lietas)?

Pēc **bankrota** pieteikuma iesniegšanas tiesa pēc parādnieka, pagaidu uzrauga vai kreditora, kurš iesniedzis bankrota pieteikumu, pieprasījuma var apturēt izpildes procesu un atcelt bankas konta arestu, ja tas ir nepieciešams bankrota procesa mērķu sasniegšanai (Bankrota likuma 39. pants).

Izpildes process attiecībā uz bankrota procesa mantā ietilpstošajiem aktīviem pēc bankrota pasludināšanas tiek uz likuma pamata apturēts no dienas, kad pasludināts bankrots. Šo procesu izbeidz saskaņā ar normatīvo aktu, kad stājies spēkā lēmums par bankrota pasludināšanu (Bankrota likuma 146. pants). Pēc bankrota pasludināšanas tiesas, administratīvo un administratīvās tiesas procesu par bankrota procesa mantu var uzsākt tikai pārvaldnieks un to var uzsākt tikai pret pārvaldnieku. Kreditors nevar sākt tiesvedību par iesniedzamu prasījumu (Bankrota likuma 144. pants).

Pārstrukturēšanas procesā *izpildes* procesu attiecībā uz prasījumu, kam vienošanās noteikta ar likumu un kas uzsākts pirms pārstrukturēšanas procesa uzsākšanas, aptur uz likuma pamata minētā procesa uzsākšanas dienā. (Pārstrukturēšanas likuma 259. un 278. pants). Stāvokļa uzlabošanas procesā apturēšana attiecas uz visiem izpildes procesiem, kas skar uzlabošanas procesa mantā ietvertos parādnieka aktīvus (Pārstrukturēšanas likuma 312. pants). Dienā, kad lēmums par parādu nokārtošanas vienošanās apstiprināšanu kļūst galīgs, pret parādnieku veikts nodrošinājuma un *izpildes* process, lai apmierinātu prasījumus, uz kuriem attiecinā parādu nokārtošanas vienošanos, izbeidz uz likuma pamata. Apturētos nodrošinājuma un *izpildes* procesus, ko veic pret parādnieku, lai apmierinātu prasījumus, uz kuriem neattiecinā parādu nokārtošanas vienošanos, var atsākt pēc kreditora pieprasījuma (Pārstrukturēšanas likuma 170. pants).

Vienošanas procesa, paātrinātā vienošanās procesa vai stāvokļa uzlabošanas procesa uzsākšana neliedz kreditoram sākt tiesas, administratīvo vai administratīvās tiesas procesu, kā arī šķīrējtiesas procesu, lai atsauktos uz prasījumiem, kurus iekļauj prasījumu sarakstā (Pārstrukturēšanas likuma 257., 276. un 310. pants).

8 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē tādu procedūru turpināšanu, kas ir tiesvedībā maksātnespējas procedūras sākšanas brīdī?

Pēc bankrota pasludināšanas tiesa *ex officio* aptur procesu, ja tas attiecas uz bankrota procesa mantu, t. i., ja tā rezultāts var ietekmēt bankrota procesa mantu (tas attiecas uz bankrota procesa mantā ietilpstošu objektu) un ir pasludināts bankrots, un bankrota pasludināšanas procesā ir iecelts obligātais administrators (Civilprocesa kodeksa (*kodeks postępowania cywilnego*) 174. panta 1. punkta 4. un 5. apakšpunkts). Tiesa aicina pārvaldnieku vai obligāto administratoru piedalīties procesā (Civilprocesa kodeksa 174. panta 3. punkts). Ja bankrotējušī persona (parādnieks) ir prasītājs, tiesa *ex officio* atsāk apturēto procesu uzreiz pēc tam, kad iecelts pārvaldnieks (obligātais administrators) (Civilprocesa kodeksa 180. panta 1. punkta 5. apakšpunkts). Uzsākt tiesvedību pret pārvaldnieku var tikai tad, ja bankrota procesā prasījuma nav iekļauts prasījumu sarakstā un ir izsmeltas kodeksā paredzētās iespējas. (Bankrota likuma 145. pants).

Pārstrukturēšanas procesā aptur notiekošu tiesvedību (risinās procesa uzsākšanas brīdī), ja process attiecas uz vienošanās mantu (vai stāvokļa uzlabošanas procesa mantu) un pārstrukturēšanas procesā ir iecelts maksātnespējas procesa administrators vai ja procesā par stāvokļa uzlabošanas procesa uzsākšanu ir iecelts pagaidu administrators, un process attiecas uz nodrošinātiem aktīviem (Civilprocesa kodeksa 174. panta 1. punkta 4. un 5. apakšpunkts). Tiesa aicina pagaidu administratoru vai maksātnespējas procesa administratoru piedalīties procesā (Civilprocesa kodeksa 174. panta 3. punkts).

Prasījuma pieņemšana, atteikšanās no prasījuma, parādu nokārtošanas vienošanās vai lietā būtisko faktu atzīšana no parādnieka puses šādos gadījumos bez tiesas uzrauga piekrišanas nerada tiesiskas sekas (Pārstrukturēšanas likuma 258. pants).

9 Kādas galvenās iezīmes raksturo kreditoru dalību maksātnespējas procedūrā?

Kreditoru piedalīšanos bankrota procesā regulē Bankrota likuma 189.–213. pants. Piedalīties kreditoru sapulcē un balsot ir tiesīgi kreditori, kuru prasījumi ir tikuši atzīti.

Bankrota procesa tiesnesis *ex officio* vai pēc pieprasījuma izveido kreditoru komiteju, ieceļ un atbrīvo tās locekļus. Komiteja sniedz palīdzību pārvaldniekam, kontrolē tā darbības, izvērtē bankrota procesa mantā ietilpstošo līdzekļu stāvokli, dod atļauju darbībām, ko var veikt vienīgi ar kreditoru komitejas atļauju, un sniedz atzinumu par citiem jautājumiem, ja to lūdzis bankrota procesa tiesnesis vai pārvaldnieks. Kreditoru komiteja var lūgt bankrotējušo personu vai pārvaldnieku sniegt precizējumus, kā arī izvērtēt bankrota reģistrus un dokumentus, ciktāl ar to netiek aizskarta darījumdarbības konfidencialitāte.

Kreditoru komitejas atļauja nepieciešama šādu pārvaldnieka veiktu darbību atzīšanai par spēkā esošām:

pārvaldnieka īstenota turpmāka uzņēmuma pārvaldība, ja tā turpinās ilgāk nekā trīs mēnešus pēc bankrota pasludināšanas;

atteikums pārdot uzņēmumu kopumā;

tieša bankrota procesa mantā iekļauto aktīvu pārdošana;

aizdevuma vai kredīta līgumu noslēgšana, kā arī bankrotējušās personas aktīvu apgrūtināšana ar ierobežotām īpašumtiesībām;

apstrīdētu prasījumu pieļaušana, atteikšana vai parādu nokārtošanas vienošanās noslēgšana, kā arī strīda iesniegšana šķīrējtiesā.

Izņēmums pieļaujams, ja kāda no minētajām darbībām jāveic nekavējoties un ar to saistītā vērtība nepārsniedz PLN 10 000 — šādā gadījumā pārvaldnieks, tiesas uzraugs vai maksātnespējas procesa administrators to var veikt bez komitejas atļaujas.

Turklāt kustamo aktīvu pārdošanai nav nepieciešama kreditoru komitejas atļauja, ja visu saskaņā ar inventāra sarakstu bankrota procesa mantā ietilpstošo kustamo aktīvu aplēstā vērtība nepārsniedz PLN 50 000, bet prasījumu un citu tiesību pārdošanai — ja visu saskaņā ar inventāra sarakstu bankrota procesa mantā ietilpstošo prasījumu un citu tiesību nominālvērtība nepārsniedz PLN 50 000.

Kreditors bankrota procesā var iesniegt parādu nokārtošanas vienošanās priekšlikumu.

Kreditori var apstrīdēt arī bankrota lietu tiesas vai bankrota procesa tiesneša lēmumu par pārvaldnieka grāmatvedības pārskatu apstiprināšanu, lēmumus par prasījumu sarakstu, tostarp par citu kreditoru prasījumiem, sadales plānu, pārvaldnieka atlīdzību un lēmumu izbeigt vai apturēt bankrota procesu.

Kreditoru piedalīšanos **pārstrukturēšanas procesā** regulē Pārstrukturēšanas likuma 104.-139. pants. Kreditori, kuru prasījumi ir iekļauti apstiprināto prasījumu sarakstā, kā arī kreditori, kas ierodas uz kreditoru sapulci un iesniedz bankrota tiesnesim izpildrakstu, kas apstiprina to prasījumus, ir tiesīgi piedalīties kreditoru sapulcē un balsot.

Kreditoru sanāksmē parādu nokārtošanas vienošanos var apstiprināt, ja sapulcē piedalās vismaz viena piektdaļa kreditoru, kam ir tiesības balsot par parādu nokārtošanas vienošanos.

Bankrota procesa tiesnesis *ex officio* vai pēc pieprasījuma izveido kreditoru komiteju, ieceļ un atbrīvo tās locekļus. Kreditoru komiteja sniedz palīdzību tiesas uzraudzībai vai maksātnespējas procesa administratoram, kontrolē to darbības, izvērtē vienošanās vai uzlabošanas procesa mantā ietilpstošo līdzekļu stāvokli, dod atļauju darbībām, ko var veikt vienīgi ar kreditoru komitejas atļauju, un sniedz atzinumu par citiem jautājumiem, ja to lūdzis bankrota procesa tiesnesis, tiesas uzraugs, maksātnespējas procesa administrators vai parādnieks. Kreditoru sapulce un tās dalībnieki var iesniegt bankrota procesa tiesnesim savas piebildes par parādnieka, tiesas uzrauga vai maksātnespējas procesa administratora rīcību. Komiteja var lūgt parādnieku, tiesas uzraugu vai maksātnespējas procesa administratoru iesniegt skaidrojumus, un tā var pārbaudīt parādnieka grāmatvedības reģistrus un dokumentus, ja ar to netiek aizskarta darījumdarbības konfidencialitāte. Citos gadījumos, kā arī tad, ja pastāv šaubas, bankrota procesa tiesnesis nosaka, cik plašas prerogatīvas attiecībā uz parādnieka uzņēmuma grāmatvedības reģistru un dokumentu pārbaudi ir kreditoru komitejai.

Kreditoru komitejas piekrišana nepieciešama šādām parādnieka vai maksātnespējas procesa administratora darbībām, lai tās būtu spēkā: vienošanās vai uzlabošanas procesa mantas daļu apgrūtināšanai ar hipotēku, ķīlu, reģistrētu ķīlu vai kuģa hipotēku, lai nodrošinātu prasījumu, uz kuru neattiecas vienošanās;

īpašumtiesību uz kādu lietu vai tiesībām nodošana, lai nodrošinātu prasījumu, uz kuru neattiecas parādu nokārtošanas vienošanās;

vienošanās vai uzlabošanas procesa mantas daļu apgrūtināšana ar citām tiesībām;

līgumu noslēgšana par kredītiem vai aizdevumiem;

līguma noslēgšana par parādnieka uzņēmuma vai tā organizētas daļas nomu, vai līdzīga līguma noslēgšana;

(minētās darbības, ja tās veic ar kreditoru komitejas piekrišanu, nevar uzskatīt par neizpildāmām pret bankrota procesa mantu)

parādnieka veikta nekustamā īpašuma vai citu aktīvu, kuru vērtība pārsniedz PLN 500 000, pārdošana.

Kreditori var apstrīdēt arī pārstrukturēšanas tiesas vai bankrota procesa tiesneša lēmumu par maksātnespējas procesa administratora grāmatvedības pārskatu apstiprināšanu, lēmumus par prasījumu sarakstu (vienošanās un stāvokļa uzlabošanas procesā) un citu kreditoru prasījumiem, tiesas uzrauga vai maksātnespējas procesa administratora atļauzību un lēmumu izbeigt vai apturēt bankrota procesu.

10 Kādā veidā maksātnespējas administrators drīkst izmantot vai atsavināt parādnieka mantā ietilpstošus aktīvus?

Bankrota procesā pēc bankrota pasludināšanas pārvaldnieks sagatavo inventāra sarakstu, novērtē bankrota procesa mantu un sagatavo likvidācijas plānu.

Likvidācijas plānā nosaka ierosināto bankrotējušās personas aktīvu, jo īpaši uzņēmuma, pārdošanas veidu, pārdošanas laiku, izdevumu tāmi un saimnieciskās darbības turpināšanas ekonomisko pamatu (Bankrota likuma 306. pants). Pēc inventāra saraksta un finanšu pārskata sagatavošanas vai pēc vispārēja rakstiska ziņojuma iesniegšanas pārvaldnieks likvidē bankrota procesa mantu (Bankrota likuma 308. pants).

Pēc likvidācijas pārvaldnieks var turpināt pārvaldīt bankrotējušās personas uzņēmumu, ja ir iespējams panākt parādu nokārtošanas vienošanos ar kreditoriem vai ja ir iespējams pārdot visu parādnieka uzņēmumu vai organizētas tā daļas (Bankrota likuma 312. pants).

Pārstrukturēšanas procesā, t. i., paātrinātajā vienošanās procesā un vienošanās procesā, parādnieks parasti turpina pārvaldīt savu uzņēmumu. Saskaņā ar Pārstrukturēšanas likuma 239. panta 1. punktu un 295. pantu parādniekam var atņemt pārvaldības tiesības, ja:

parādnieks pārvaldot tīši vai citādi pārkāpj likumu, kā rezultātā kreditoriem tiek nodarīts kaitējums vai rodas šāda kaitējuma iespējamība nākotnē;

ir redzams, ka pārvaldības veids negarantē to, ka tiks īstenota parādu nokārtošanas vienošanās, vai parādniekam saskaņā ar 68. panta 1. punktu ir iecelts aizgādānis (*kurator*);

parādnieks neievēro bankrota procesa tiesneša vai tiesas uzrauga norādījumus, jo īpaši neiesniedz likumīgus parādu nokārtošanas vienošanās priekšlikumus bankrota tiesneša noteiktajā termiņā.

Stāvokļa uzlabošanas procesā, ja šī procesa efektīvai norisei nepieciešama parādnieka vai tā pārstāvju personīga dalība un tas vienlaikus garantē pienācīgu pārvaldību, tiesa var ļaut parādniekam pārvaldīt visu uzņēmumu vai tā daļu parastās pārvaldības ietvaros (Pārstrukturēšanas likuma 288. panta 3. punkts).

Vienošanās apstiprināšanas procesā parādnieks pārvalda savu uzņēmumu visā procesa laikā.

11 Kādi prasījumi jāizvirza pret maksātnespējīgā parādnieka mantu un kādas darbības tiek veiktas ar prasījumiem, kuri rodas pēc maksātnespējas procedūras sākšanas?

Bankrota procesā tiek pieteikti visi personīgo kreditoru prasījumi. Prasījumu var pieteikt arī kreditors, kura prasījums nodrošināts ar hipotēku, ķīlu, reģistrētu ķīlu, finanšu ķīlu, kuģa hipotēku vai citu ierakstu zemesgrāmatā un hipotēku reģistrā vai kuģu reģistrā (ja kreditors to nav iesniedzis, to sarakstā iekļauj *ex officio*). Prasījumus, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām iekļauj sarakstā *ex officio* (Bankrota likuma 236. panta 1. un 2. punkts un 237. pants).

Bankrota procesa izmaksas sedz vispirms, pirms bankrota procesa mantas saistībām, kas radušās pēc bankrota pasludināšanas (Bankrota likuma 230. panta 2. punkts un 343. panta 1. un 11. punkts), nesagatavojot sadales plānu.

Pārstrukturēšanas procesā prasījumu sarakstā ietver personīgos prasījumus pret parādnieku, kas radušies pirms pārstrukturēšanas procesa uzsākšanas (Pārstrukturēšanas likuma 76. pants). Prasījumu sarakstā atsevišķi norāda prasījumus, kam vienošanās noteikta ar likumu, un prasījumus, par kuriem vienojas ar kreditoru piekrišanu (Pārstrukturēšanas likuma 86. pants).

Pārstrukturēšanas procesā prasījumus nepiesaka. Prasījumu sarakstu sagatavo uzraugs vai maksātnespējas procesa administrators, pamatojoties uz parādnieka grāmatvedības uzskaiti, citiem dokumentiem, ierakstiem zemesgrāmatā un hipotēku reģistrā, kā arī citiem reģistriem.

Parādu nokārtošanas vienošanās ir saistoša kreditoriem, uz kuru prasījumiem attiecas vienošanās saskaņā ar likumu, pat ja tie nav iekļauti prasījumu sarakstā.

Parādu nokārtošanas vienošanās nav saistoša kreditoriem, kurus parādnieks nav atklājis un kas nav piedalījušies procesā (Pārstrukturēšanas likuma 166. pants).

Parādu nokārtošanas vienošanās nevar ietvert: uzturēšanas prasījumus, pabalstus kā kompensāciju par slimības, darba nespējas, invaliditātes vai nāves gadījuma izraisīšanu, kā arī anuitāti apmaiņā pret tiesībām saskaņā ar anuitātes līgumu; prasījumus par īpašuma nodošanu un tiesību aizskāruma pārtraukšanu; prasījumus, par kuriem atbild parādnieks saistībā ar mantojuma iegūšanu pēc pārstrukturēšanas procesa uzsākšanas un pēc tam, kad mantojums iekļauts vienošanās saturā vai uzlabošanas procesa mantā; prasījumus par apdrošinātās personas segto sociālās apdrošināšanas iemaksu daļu, ja parādnieks ir maksātājs.

No parādu nokārtošanas vienošanās izslēdz arī prasījumus, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām, un prasījumus, kuri nodrošināti ar parādnieka īpašumu, izmantojot hipotēku, ķīlu, reģistrētu ķīlu, finanšu ķīlu vai kuģa hipotēku, ciktāl to vērtību sedz nodrošinājums, izņemot, ja kreditors piekritis tos iekļaut vienošanās saturā (Pārstrukturēšanas likuma 151. pants).

12 Kādi noteikumi reglamentē prasījumu iesniegšanu, pārbaudi un atzīšanu?

Noteikumi par prasījumu iesniegšanu, pārbaudi un pieļaušanu bankrota procesā ir paredzēti Bankrota likuma 239.-266. pantā.

Bankrota procesā par prasījumu iesniegšanu atbild kreditori. Prasījumi jāpiesaka ne vēlāk kā 30 dienas pēc tam, kad lēmums par bankrota pasludināšanu publicēts Tiesas un komercietņu oficiālajā izdevumā (*Monitor Sądowy i Gospodarczy*, pēc tam — Pārstrukturēšanas un bankrota centrālajā reģistrā (*Centralny Rejestr Restrukturyzacji i Upadłości*), Bankrota likuma 51. pants un Pārstrukturēšanas likuma 455. pants).

Nav jāpiesaka prasījumi, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām. Šī veida prasījumus prasījumu sarakstā iekļauj *ex officio* (Bankrota likuma 237. pants). Kreditors iesniedz prasījumu rakstiski divos eksemplāros. Pieteikumā jānorāda kreditora vārds un adrese; *PESEL* (personīgais identifikācijas) vai *KRS* (Valsts tiesu reģistra) numurs, bet, ja to nav — informācija, kas ļauj skaidri identificēt kreditoru; prasījuma veids, norādot tā attiecīgo pienākošo daļu un nemantiskā prasījuma vērtību; pierādījumi, kas apliecina prasījuma esību (ja prasījums ir bijis iekļauts pārstrukturēšanas procesā sagatavotajā prasījumu sarakstā, pietiek atsaukties uz šo apstākli); kategorija, kurā prasījums iekļaujams; ar to saistītais nodrošinājums; lietas statuss, ja par prasījumu notiek tiesas, administratīvais, administratīvās tiesas vai šķīrējtiesas process. Ja pieteikts prasījums, attiecībā uz kuru bankrotējusī persona nav personīgs parādnieks, jānorāda nodrošinājuma priekšmets, kas jāizmanto prasījuma apmierināšanai. Ja kreditors ir bankrotējušā uzņēmuma dalībnieks vai akcionārs, tas norāda savu kapitāla daļu skaitu un veidu.

Bankrota procesa tiesnesis nodod pienācīgi iesniegtu pieteikumu pārvaldniekam, kurš pārbauda, vai pieteiktos prasījumus apliecina bankrotējušās personas grāmatvedības uzskaitē vai citi dokumenti, vai ieraksti zemesgrāmatā un hipotēku reģistrā vai citos reģistros, un aicina bankrotējušo personu noteiktā termiņā atbildēt, vai tā atzīst prasījumu. Ja pieteikto prasījumu neaplicina bankrotējušās personas grāmatvedības uzskaitē vai citi dokumenti, vai ieraksti zemesgrāmatā, hipotēku reģistrā vai citos reģistros, pārvaldnieks aicina kreditoru nedēļas laikā iesniegt prasījuma pieteikumā minētos dokumentus, pretējā gadījumā prasījumu var nepieņemt. Tomēr pārvaldnieks var ņemt vērā pēc minētā termiņa iesniegtos dokumentus, ja ar to netiek kavēta saraksta iesniegšana bankrota procesa tiesnesim.

Divu nedēļu laikā no paziņojuma, ka prasījumu saraksts pievienots procesa lietai, kreditors var vērsties ar iebildumu pie bankrota procesa tiesneša. Arī bankrotējusī persona var iebilst, ja prasījumu saraksta projekts neatbilst tās pieprasījumiem vai paziņojumiem. Ja bankrotējusī persona nav sniegusi paziņojumus pat tad, kad tā tika aicināta to darīt, tā var iebilst vienīgi gadījumā, ja pierāda, ka paziņojumi nav sniegti no viņas neatkarīgu tādu iemeslu dēļ. Bankrota procesa tiesnesis koriģē prasījumu sarakstu pēc tam, kad lēmums par iebildumu kļuvis galīgs, bet, ja šo lēmumu pārsūdz — pēc tam, kad tiesas lēmums kļuvis galīgs, un apstiprina prasījumu sarakstu. Ja iebildumu nav, tiesnesis apstiprina prasījumu sarakstu pēc iebildumu iesniegšanas termiņa beigām. Bankrota procesa tiesnesis var grozīt prasījumu sarakstu *ex officio*. Ja tiek konstatēts, ka prasījumu sarakstā iekļauti prasījumi, kas ir pilnībā vai daļēji nepastāvoši, vai ka prasījumi, kuri sarakstā jāiekļauj *ex officio*, nav tajā iekļauti, bankrota procesa tiesnesis var grozīt prasījumu sarakstu *ex officio*. Prasījumu, kas nav jāpiesaka, bet kas tiek pieteikts vai atklāts pēc termiņa beigām, iekļauj prasījumu saraksta pielikumā. Prasījumu sarakstu koriģē saskaņā ar galīgajiem spriedumiem. Prasījuma summas izmaiņas, kas iestājušās pēc tam, kad sagatavots prasījumu saraksts, ņem vērā, sagatavojot sadales plānu vai balsojot kreditoru sapulcē.

Pēc bankrota procesa noslēgšanas vai izbeigšanas izraksts no bankrota procesa tiesneša apstiprināto prasījumu saraksta, kurā norādīts prasījums un kreditora attiecīgi saņemtā naudas summa, kalpo kā izpildraksts pret bankrotējušo personu (minētais neattiecas uz kreditoriem, kuru personīgais parādnieks nav bijusi bankrotējusī persona). Bankrotējusī persona var lūgt konstatēt, ka prasījumu sarakstā iekļauts prasījums nepastāv vai pastāv mazākā apmērā, ja bankrotējusī persona nav atzinusi bankrota procesā pieteiktu prasījumu un tiesa vēl nav pieņēmusi galīgo lēmumu par to. Pēc tam, kad izraksts no saraksta ir pasludināts par izpildāmu, bankrotējusī persona, ceļot prasību par izpildraksta atzīšanu par neizpildāmu, var iebilst, ka prasījumu sarakstā iekļauts prasījums nepastāv vai pastāv mazākā apmērā.

Jautājums par prasījumu saraksta sagatavošanu **pārstrukturēšanas procesā** ir regulēts Pārstrukturēšanas likuma 84.–102. pantā.

Prasījumu sarakstu sagatavo uzraugs vai maksātnespējas procesa administrators, pamatojoties uz parādnieka grāmatvedības uzskaiti, citiem dokumentiem, ierakstiem zemesgrāmatā un hipotēku reģistrā, kā arī citiem reģistriem. Stāvokļa uzlabošanas procesā, kas uzsākts, pamatojoties uz vienkāršotu pieprasījumu, prasījumu sarakstu, cik tas iespējams, sagatavo, balstoties uz prasījumu sarakstu, kurš sagatavots iepriekšējā pārstrukturēšanas procesā. Ja parādu nokārtošanas vienošanās priekšlikums paredz kreditoru sadalīšanu grupās, prasījumu sarakstu sagatavo, ņemot vērā ierosināto dalījumu.

Prasījumu sarakstā atsevišķi norāda prasījumus, kam vienošanās noteikta ar likumu, un prasījumus, par kuriem vienojas ar kreditoru piekrišanu.

Paātrinātajā vienošanās procesā parādnieks var iebilst pret prasījuma iekļaušanu prasījumu sarakstā. Šādu prasījumu uzskata par apstrīdētu prasījumu.

Šādā gadījumā bankrota procesa tiesnesis attiecīgi koriģē prasījumu sarakstu un apstrīdēto prasījumu sarakstu.

Vienošānās procesā un stāvokļa uzlabošanas procesā tā dalībnieki divu nedēļu laikā pēc tam, kad paziņots prasījumu saraksta un apstrīdēto prasījumu saraksta iesniegšanas datums, var iesniegt bankrota procesa tiesnesim iebildumu pret prasījuma iekļaušanu prasījumu sarakstā. Parādnieks var iebilst, ja prasījumu saraksts neatbilst tā paziņojumam par prasījuma atzīšanu vai atteikšanos to atzīt. Ja parādnieks nav sniedzis paziņojumu, tas var iebilst vienīgi tad, ja pierāda, ka paziņojums nav sniegts no viņa neatkarīgu iemeslu dēļ. Minētajā termiņā parādnieks vai kreditors, kas nav iekļauts prasījumu sarakstā, var iebilst pret neiekļaušanu sarakstā.

Bankrota procesa tiesnesis noraida iebildumu, kas iesniegts pēc minētā termiņa vai nav pieņemams citu iemeslu dēļ, vai iebildumu, kuram ir iebilduma iesniedzēja nenovērsti trūkumi vai par kuru noteiktajā termiņā nav samaksāta noteiktā nodeva.

Bankrota procesa tiesnesis neņem vērā iebildumā neiekļautos paziņojumus un pierādījumus, izņemot, ja iebilduma iesniedzējs *prima facie* pierāda, ka tas nav vainojams to neiekļaušanā iebildumā vai ka vēlāku paziņojumu un pierādījumu iekļaušana nekavēs lietas izskatīšanu.

Faktus, ar ko pamato iebildumu, var pierādīt vienīgi ar dokumentāriem pierādījumiem vai eksperta atzinumu. Ja prasījums ir konstatēts ar galīgu tiesas spriedumu, iebildumu pret prasījuma iekļaušanu prasījumu sarakstā var pamatot tikai ar notikumiem, kas notikuši pēc tās tiesvedības izbeigšanas, kurā pieņemts spriedums.

Bankrota procesa tiesnesis, tā vietnieks vai iecelts tiesnesis slēgtā sēdē izskata iebildumu divu mēnešu laikā pēc tā iesniegšanas. Ja tiesnesis, kurš izskata iebildumu, nolemj, ka nepieciešama uzklaušīšana, viņš par to paziņo tiesas uzraugam vai maksātnespējas procesa administratoram, parādniekam un kreditoram, kas cēlis iebildumu, kā arī kreditoram, pret kura prasījumu iebilsts. Šo personu neierašanās, kaut arī attaisnoti, neliedz pieņemt lēmumu.

Bankrota procesa tiesnesis, tā vietnieks vai iecelts tiesnesis var atteikties pieņemt uz eksperta atzinumu balstītus pierādījumus, ja eksperts ir sniedzis atzinumu citā tiesas, šķīrējtiesas vai administratīvās iestādes procesā. Šādā gadījumā pierādījumi ir dokumenti, kuros ietverts eksperta atzinums.

Lēmumu par iebilduma priekšmetu var pārsūdzēt parādnieks, tiesas uzraugs vai maksātnespējas procesa administrators, kā arī kreditori.

Prasījumu sarakstu groza tiktāl, cik tas paredzēts lēmumā par iebilduma apmierināšanu, kad šis lēmums kļuvis galīgs. Paātrinātajā vienošanās procesā prasījumu sarakstu kreditoru sapulcē apstiprina bankrota procesa tiesnesis.

Vienošānās un stāvokļa uzlabošanas procesā bankrota procesa tiesnesis apstiprina prasījumu sarakstu, kad beidzies iebildumu iesniegšanas termiņš vai, ja ir celti iebildumi — pēc tam, kad lēmums par iebildumu kļuvis galīgs.

Bankrota procesa tiesnesis apstiprina prasījumu sarakstu, uz kuriem neattiecas iebildumi, par ko vēl nav pieņemts galīgais lēmums, ja ar šiem iebildumiem saistīto prasījumu skaits ir ne vairāk kā 15% no visiem prasījumiem, kuri kreditoriem dod tiesības balsot par parādu nokārtošanas vienošanos. Tiesa vai bankrota procesa tiesnesis izbeidz procesu par šiem iebildumiem, ja par tiem nav pasludināts galīgais nolēmums laikā, kad notiek balsojums par parādu nokārtošanas vienošanos.

Ja tiek konstatēts, ka prasījumu sarakstā ir ietverts pilnībā vai daļēji nepastāvošs prasījums vai tādai personai piekritīgs prasījums, kura sarakstā nav minēta kā kreditors, bankrota procesa tiesnesis var *ex officio* izslēgt prasījumu no saraksta. Lēmumu par prasījuma izslēgšanu no saraksta izsniedz attiecīgajam kreditoram, parādniekam un maksātnespējas procesa administratora uzraugam. Šīs personas minēto lēmumu nevar pārsūdzēt.

Uzraugs vai maksātnespējas procesa administrators sagatavo prasījumu saraksta pielikumu, ja pēc saraksta iesniegšanas tiek atklāts prasījums, kas nav iekļauts sarakstā.

Pēc galīgā atteikuma apstiprināt parādu nokārtošanas vienošanos vai galīgās pārstrukturēšanas procesa izbeigšanas izraksts no apstiprināto prasījumu saraksta, kurā norādīts kreditora vārds vai nosaukums un tā prasījums, kalpo kā izpildraksts pret parādnieku.

Pēc galīgā parādu nokārtošanas vienošanās apstiprinājuma izraksts no apstiprināto prasījumu saraksta kopā ar izrakstu no galīgā lēmuma, ar kuru apstiprina parādu nokārtošanas vienošanos, kalpo kā izpildraksts pret parādnieku un personu, kas sniegusi nodrošinājumu parādu nokārtošanas vienošanās izpildes garantēšanai, ja dokuments, ar kuru apstiprina nodrošinājumu, ir ticis iesniegts tiesā, un pret personu, kam jāveic papildu maksājums, ja vienošanās paredz papildu maksājumu veikšanu kreditoru starpā.

Parādnieks var lūgt konstatēt, ka prasījumu sarakstā iekļauts prasījums nepastāv vai pastāv mazākā apmērā, ja parādnieks ir paudis iebildumu pārstrukturēšanas procesā un tiesa vēl nav pieņēmusi galīgo lēmumu par prasījumu.

Pēc tam, kad izraksts no apstiprināto prasījumu saraksta ir pasludināts par izpildāmu, parādnieks, ceļot prasību par izpildraksta atzīšanu par neizpildāmu, var iebilst, ka prasījumu sarakstā iekļauts prasījums nepastāv vai pastāv mazākā apmērā.

13 Kādi noteikumi regulē ieņēmumu sadali? Kā nosaka prasījumu un kreditoru tiesību hierarhiju?

Bankrota procesā noteikumi par ieņēmumu sadali ir paredzēti Bankrota likuma 335.-351. pantā.

Vispirms tiek segtas procesa izmaksas, pēc tam, ja to ļauj ieņēmumi — citas bankrota procesa mantas saistības, attiecīgās summas iekļaujot bankrota procesa mantā.

Uzturīdžekļu prasījumus par laikposmu pēc bankrota pasludināšanas līdz galīgā sadales plāna izstrādei, iestājoties prasījumu izpildes termiņam, apmierina pārvaldnieks, ik reizi katrai tiesīgajai personai izmaksājot summu, kas nepārsniedz minimālo darba algu. Minēto prasījumu pārējo daļu neapmierina no bankrota procesa mantas.

Prasījumus, kurus izmaksā no bankrota procesa mantas (pēc tam, kad pilnībā segtas procesa izmaksas, bankrota procesa mantas saistības un uzturēšanas prasījumi), iedala šādās kategorijās:

pirmā kategorija — prasījumi, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām par laikposmu pirms bankrota pasludināšanas (*mutatis mutandis* piemēro Darbinieku garantēto pabalstu fonda prasījumiem par bankrotējušās personas darbiniekiem izmaksāto pabalstu atmaksu no bankrota procesa mantas), izņemot: prasījumus par atlīdzību bankrotējušās personas pārstāvjiem vai personām, kura veic darbības saistībā ar bankrotējušās personas uzņēmuma vadību vai uzraudzību; lauksaimnieku prasījumus par produktu piegādi no viņu saimniecībām; uzturēšanas prasījumus un pabalstus, kas izmaksāti kā kompensācija par slimības, darba nespējas, invaliditātes vai nāves gadījuma izraisīšanu, kā arī anuitātes piešķiršanu apmaiņā pret tiesībām saskaņā ar anuitātes līgumu par pēdējiem trim gadiem pirms bankrota pasludināšanas; prasījumus par sociālās apdrošināšanas iemaksām; un prasījumus, kas radušies pārstrukturēšanas procesā saistībā ar maksātnespējas procesa administratora darbībām, vai prasījumus, kas attiecas uz parādnieka darbībām, kuras veiktas pēc pārstrukturēšanas procesa uzsākšanas un kurām nav nepieciešama kreditoru komitejas vai tiesas uzrauga piekrišana, vai kuras veiktas ar kreditoru komitejas vai tiesas uzrauga piekrišanu, ja bankrots pasludināts pēc vienkāršotā bankrota pieteikuma izvērtēšanas; un prasījumus, kas attiecas uz kredītiem, aizdevumiem, obligācijām, garantijām vai kredītvēstulēm, vai citu finansējumu, kuru paredz pārstrukturēšanas procesā pieņemtā parādu nokārtošanas vienošanās un kurš piešķirts saistībā ar minētās vienošanās īstenošanu, ja bankrots pasludināts pēc bankrota pieteikuma izvērtēšanas, kas iesniegts ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc vienošanās galīgās atcelšanas;

otrā kategorija — citi prasījumi, kas neietilpst citās kategorijās, jo īpaši par nodokļiem un valsts nodevām, kā arī citi prasījumi par sociālās apdrošināšanas iemaksām;

trešā kategorija — procentu maksājumi par iepriekšminēto kategoriju prasījumiem tādā secībā, kādā tiek samaksātas pamatsummas, kā arī tiesu un administratīvie naudas sodi un prasījumi saistībā ar ziedojumiem un legātiem;

ceturrtā kategorija — dalībnieku vai akcionāru prasījumi (ar procentiem) par aizdevumu vai citu tiesisku darījumu ar līdzīgām sekām, īpaši preču piegādi ar atliktiem nosacījumiem bankrotējušai personai-kapitālsabiedrībai piecu gadu laikā pirms bankrota pasludināšanas.

Ja ar sadalāmo naudas summu nepietiek visu prasījumu apmierināšanai, nākamās kategorijas prasījumus apmierina tikai pēc tam, kad pilnībā apmierināti iepriekšējās kategorijas prasījumi; ja ar sadalāmo naudas summu nepietiek visu kādas kategorijas prasījumu apmierināšanai, šos prasījumus apmierina proporcionāli katra prasījuma summai.

Prasījumus, kas nodrošināti ar hipotēku, ķīlu, reģistrētu ķīlu, finanšu ķīlu un kuģa hipotēku, kā arī tiesības, kuras izbeidzas saskaņā ar likumā noteikto kārtību, un sekas, kas rodas, izpaužot personīgās tiesības un prasījumus, ar kuriem apgrūtināta nekustamo īpašumu, tiesības uz pastāvīgu lietošanu, kooperatīva biedra īpašumtiesības uz dzīvojamām telpām vai kuģu reģistrā ierakstītu jūras kuģi, apmierina no naudas līdzekļiem, ko iegūst, likvidējot apgrūtināto personu, pēc personas likvidācijas izmaksu un citu bankrota procesa izmaksu atskaitīšanas, kuru summa nepārsniedz vienu desmito daļu no likvidācijas ceļā iegūtās naudas summas; tomēr atskaitītā bankrota procesa izmaksu daļa nevar būt lielāka par daļu, kas atbilst apgrūtinātā objekta vērtības attiecībai pret kopējās bankrota procesa mantas vērtību. Minētos prasījumus un tiesības ņem vērā to prioritātes secībā. Ja naudas summa, kas iegūta, likvidējot apgrūtināto personu, izmanto, lai apmierinātu gan ar hipotēku un terminētām tiesībām nodrošinātus prasījumus, gan personīgas tiesības un prasījumus, prioritāte ir atkarīga no brīža, kad hipotēkas, tiesības vai prasījuma ierakstīšana zemesgrāmatā un hipotēku reģistrā ieguvusi juridisku spēku. Blakus prasījumus, kas ir segti ar nodrošinājumu saskaņā ar atsevišķiem **noteikumiem**, apmierina ar pasākumu, kas līdzvērtīgs iepriekš minēto prasījumu apmierināšanai. No summas, kas pienākas kreditoram, vispirms apmierina galveno prasījumu, tad procentus un citus blakus prasījumus, bet kā pēdējās sedz procesa izmaksas.

Ja nekustamais īpašums, tiesības uz pastāvīgu lietojumu, kooperatīva biedra īpašumtiesības uz dzīvojamām telpām vai kuģu reģistrā ierakstīts jūras kuģis tiek pārdots pirms to prasījumu apmierināšanas, kas nodrošināti ar hipotēku vai kuģa hipotēku un citām tiesībām, ieskaitot personīgās tiesības un tiesības, ar kurām apgrūtināts pārdotais objekts un kuras izbeigušās pārdošanas rezultātā, tiek apmierināti uzturēšanas prasījumi un izmaksāti pabalsti kā kompensācija par slimības, darba nespējas, invaliditātes vai nāves gadījuma izraisīšanu, kā arī piešķirta anuitāte apmaiņā pret tiesībām saskaņā ar anuitātes līgumu par laikposmu pēc bankrota pasludināšanas, un atlīdzība par darbinieku veikto darbu pie nekustamā īpašuma, kuģa vai telpām par trim mēnešiem pirms pārdošanas, bet nepārsniedzot trīskāršu minimālo darba algu.

Pārstrukturēšanas procesā prasījumus apmierina saskaņā ar tiesas apstiprināto parādu nokārtošanas vienošanos. Noteikumi par prasījumu apmierināšanu ir paredzēti Pārstrukturēšanas likuma 155.–163. pantā.

Parādu nokārtošanas vienošanās var paredzēt kreditoru iedalīšanu grupās atbilstīgi dažādām interešu kategorijām, jo īpaši šādām:

kreditori ar prasījumiem, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām, kuri piekrituši parādu nokārtošanas vienošanās attiecināšanai uz sevi;

lauksaimnieki ar prasījumiem par produktu piegādi no viņu saimniecībām;

kreditori, kuru prasījumi ir nodrošināti ar parādnieka aktīviem, izmantojot hipotēku, ķīlu, reģistrētu ķīlu, finanšu ķīlu vai kuģa hipotēku, kā arī īpašumtiesību uz lietu, prasījumu vai citu tiesību pāreju kreditoram, un kuri piekrituši šādas parādu nokārtošanas vienošanās attiecināšanai uz sevi;

kreditori, kas ir parādnieka-kapitālsabiedrības dalībnieki vai akcionāri un kuriem pieder sabiedrības daļas, kas dod vismaz 5% balsu dalībnieku sapulcē vai akcionāru pilnsapulcē.

Parādnienu saistību pārstrukturēšanas noteikumi visiem kreditoriem ir vienādi, un, ja balsošanu par parādu nokārtošanas vienošanos veic pa kreditoru grupām — vienādi visiem vienas grupas kreditoriem, izņemot, ja kreditors skaidri piekritis mazāk labvēlīgiem noteikumiem.

Kreditoram, kas pēc pārstrukturēšanas procesa uzsākšanas piešķīris vai piešķirs parādu nokārtošanas vienošanās īstenošanai nepieciešamo finansējumu kredīta, obligāciju, bankas garantijas, kredītvēstules vai cita finanšu instrumenta veidā, var piemērot labvēlīgākus parādnieka saistību pārstrukturēšanas nosacījumus.

Noteikumi par prasījumiem, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām, nedrīkst liegt darbiniekiem saņemt minimālo darba algu.

Pārstrukturēšana vienlīdz attiecas uz finansiālajām un nefinansiālajām saistībām. Ja nedēļas laikā pēc tam, kad saņemts paziņojums par kreditoru sanāksmes datumu un parādu nokārtošanas vienošanās priekšlikuma kopija, kreditors, iesniedzot paziņojumu uzraudzīšanai vai maksātnespējas procesa administratoram, iebildis pret tā prasījuma kā nemantiska prasījuma pārstrukturēšanu vai nemantiskā prasījuma pārstrukturēšana nav iespējama tā būtības dēļ, šo prasījumu pārveido par mantisku prasījumu. Šīs sekas iestājas, kad tiek uzsākts process.

161. panta 1. punkta 3. apakšpunktā minēto prasījumu pārstrukturēšanas nosacījumus var nošķirt atkarībā no to prioritātes.

14 Kādi ir maksātnespējas procedūras izbeigšanas nosacījumi un sekas (jo īpaši, to izbeidzot ar mierīgumu)?

Bankrota procesu tiesa izbeidz pēc tam, kad īstenots galīgais sadales plāns vai kad procesā apmierināti visi kreditori.

Dienā, kad lēmums par bankrota procesa izbeigšanu kļūst galīgs, bankrotējušā persona atgūst tiesības pārvaldīt savus aktīvus un atsavināt tos.

Pēc bankrota procesa slēgšanas jebkura izskatīšanā esoša lieta, kuru uzsācis pārvaldnieks, lai pasludinātu kreditoriem nelabvēlīgu bankrotējušās personas darbību par spēkā neesošu, tiek izbeigta un savstarpējie prasījumi par procesuālo izmaksu atgūšanu noīkst. Citos civilās tiesvedības procesos bankrotējušā persona aizvieto pārvaldnieku.

30 dienu laikā pēc paziņojuma par bankrota procesa izbeigšanu bankrotējuši fiziska persona var iesniegt pieprasījumu par kreditoru maksājumu plāna sagatavošanu un atlikušo parādu atlaišanu, kas nav nokārtoti bankrota procesā. Tiesa noraida pieprasījumu, ja bankrotējušā persona ir izraisījusi savu maksātnespēju vai ar nodomu vai rupju neuzmanību būtiski palielinājusi tās apmērus, un ja:

lietā ir pierādījumi, kas liecina par apstākļiem, kuri ir pamats, lai liegtu bankrotējušajai personai veikt darījumdarbību kā pašnodarbinātai personai vai civilsabiedrības dalībniecei, kā arī rīkoties kā uzraudzības padomes loceklim, revīzijas komitejas loceklim, tādas fiziskas personas, kas veic darījumdarbību tajā pašā darījumdarbības nozarē, komercsabiedrības, valstij piederoša uzņēmuma, kooperatīva, nodibinājuma vai biedrības pārstāvim; vai bankrotējušā persona nav pienācīgi pildījusi tai bankrota procesā uzliktās saistības; vai

bankrotējušajai personai desmit gadu laikā pirms bankrota pieteikuma iesniegšanas ir veikts bankrota process, kurā dzēstas visas tās saistības vai daļa no tām, izņemot, ja bankrotējušās personas maksātnespēja iestājusies vai tās apmērs pieaudzis, neraugoties uz bankrotējušās personas pienācīgu rūpību; vai

bankrotējušajai personai sastādītais kreditoru maksājumu plāns 10 gadu laikā pirms bankrota pieteikuma iesniegšanas ir ticis atcelts, pamatojoties uz 370.e panta 1. vai 2. punktu vai 491.20 pantu; vai

galīgajā procesā konstatēts, ka juridiska darbība, kuru bankrotējušā persona veikusi desmit gadu laikā pirms bankrota pieteikuma iesniegšanas, ir kaitējusi kreditoriem

- izņemot, ja bankrotējušās personas atlikušo parādu atlaišana ir pamatota ar taisnīguma vai humāniem apsvērumiem.

Lēmumā par kreditoru maksājumu plāna izstrādi tiesa norāda, cik lielā apmērā un kādā termiņā (ne ilgāk kā 36 mēnešu laikā) parādniekam jānomaksā prasījumu sarakstā iekļautie, bet bankrota procesā uz sadales plānu pamata nesamaksātie parādi, un kāda daļa no bankrotējušās personas saistībām, kas radušās pirms bankrota pasludināšanas, tiks atlaistas pēc kreditoru maksājumu plāna īstenošanas. Kamēr tiek īstenots kreditoru maksājumu plāns, par prasījumiem, kas radušies pirms bankrota pasludināšanas (izņemot prasījumus no 370.f panta 2. punktā minētajām saistībām un prasījumus, ko bankrotējušā persona nav izpildusi, ja kreditors nav piedalījies procesā), nevar uzsākt izpildes procesu, kā arī bankrotējušā persona nevar veikt juridiskas darbības, kas varētu apgrūtināt tās spēju īstenot kreditoru maksājumu plānu (izņemuma gadījumos tiesa pēc bankrotējušās personas pieprasījuma var piekrist vai atļaut šādu juridisku darbību).

Bankrotējušajai personai līdz katra gada aprīļa beigām jāiesniedz tiesai atskaite par kreditoru maksājumu plāna īstenošanu iepriekšējā kalendārā gada laikā, norādot gūtos ieņēmumus, atmaksātās naudas summas un iegūtos aktīvus, kuru vērtība ir augstāka par vidējo mēnešalgu uzņēmējdarbības nozarē, izņemot dividendžu izmaksu par iepriekšējā gada peļņu trešajā ceturksnī.

Ja bankrotējušā persona nespēj pildīt plānā paredzētās saistības, pēc šīs personas pieprasījuma un kreditoru uzklašanās tiesa var grozīt kreditoru maksājumu plānu. Tā var arī pagarināt parādu atmaksas laikposmu, nepārsniedzot 18 mēnešus.

Ja bankrotējušās personas saimnieciskais stāvoklis laikā, kad tiek īstenots kreditoru maksājumu plāns, būtiski uzlabojas un šīs uzlabošanās iemesli nav algu vai bankrotējušās personas personīgi veiktās saimnieciskās darbības ieņēmumu palielināšanās, kreditors un bankrotējušā persona var iesniegt pieprasījumu par kreditoru maksājumu plāna grozīšanu. Tiesa pieņem lēmumu par kreditoru maksājumu plāna grozīšanu pēc tam, kad uzklausi bankrotējušā persona un kreditori, uz kuriem attiecas maksājumu plāns.

Tiesa, rīkojoties *ex officio* vai pēc kreditora pieprasījuma, atceļ kreditoru maksājumu plānu, ja bankrotējušā persona nepilda kreditoru maksājumu plānā noteiktās saistības, pēc tam, kad uzklausi bankrotējušā persona un kreditori, uz kuriem attiecas maksājumu plāns, izņemot, ja saistību neizpilde ir nebūtiska vai bankrotējušās personas atlikušo parādu atlaišana ir pamatota ar taisnīguma vai humāniem apsvērumiem; minētais *mutatis mutandis* attiecas uz gadījumiem, kad bankrotējušā persona:

nav savlaicīgi iesniegusi atskaiti par kreditoru maksājumu plāna īstenošanu;

ziņojumā par kreditoru maksājumu plāna īstenošanu nav atspoguļojusi gūtos ieņēmumus vai iegūtos aktīvus;

bez tiesas piekrišanas ir veikusi juridisku darbību, kas varētu apgrūtināt tās spēju īstenot kreditoru maksājumu plānu, vai tiesa šo darbību nav atļāvusi; slēpusi aktīvus vai ar galīgu nolēmumu ticis atzīts, ka tā veikusi juridisku darbību, kas kaitējusi kreditoriem.

Ja maksājumu plānu atceļ, bankrotējušās personas saistības netiek dzēstas.

Kad bankrotējušā persona ir izpildījusi kreditoru maksājumu plānā noteiktās saistības, tiesa pieņem lēmumu, ar kuru apstiprina maksājumu plāna īstenošanu un atbrīvo bankrotējušo personu no saistībām, kas radušās pirms bankrota pasludināšanas un nav apmierinātas kreditoru maksājumu plāna īstenošanas gaitā. Netiek dzēsti uzturēšanas prasījumi, saistības par pabalstiem kā kompensāciju par slimības, darba nespējas, invaliditātes vai nāves gadījuma izraisīšanu, tiesas piemēroti naudas sodi, saistības kompensēt kaitējumu un nodarītās ciešanas, pienākums maksāt papildu zaudējumus vai naudā izteiktus pabalstus, ko tiesa noteikusi kā soda vai probācijas pasākumu, saistības kompensēt kaitējumu, kurš nodarīts ar tādu noziegumu vai kriminālpārkāpumu, kas konstatēts ar galīgu tiesas spriedumu, kā arī prasījumi, kurus bankrotējušā persona tīši nav izpildusi, ja kreditors nav piedalījies procesā.

Izmaiņas tiesiskajās attiecībās, kas veiktas saskaņā ar likuma noteikumiem, bankrotējušajai personai un otrai pusei ir saistošas arī pēc bankrota procesa izbeigšanas, izņemot, ja atsevišķa normatīvā akta noteikumi paredz ko citu.

Pārstrukturēšanas procesu izbeidz, kad tiesas lēmums par parādu nokārtošanas vienošanās apstiprināšanu vai tās noraidīšanu kļuvis galīgs. Parādnieks atgūst tiesības pārvaldīt savus aktīvus, ja tam tās bijušas atņemtas vai ierobežotas, izņemot, ja parādu nokārtošanas vienošanās paredz citu kārtību (Pārstrukturēšanas likuma 171. pants).

Pēc parādu nokārtošanas vienošanās īstenošanas vai ar vienošanos aptverto prasījumu izpildes tiesa pēc parādnieka, vienošanās uzrauga vai citas personas, kam saskaņā ar vienošanos ir tiesības īstenot parādu nokārtošanas vienošanos vai uzraudzīt tās īstenošanu, pieprasījuma pieņem lēmumu par parādu nokārtošanas vienošanās īstenošanu (Pārstrukturēšanas likuma 172. pants).

15 Kādas ir kreditoru tiesības pēc maksātnespējas procedūras izbeigšanas?

Ja pēc fiziskas personas, kura veic saimniecisko vai profesionālo darbību, **bankrota procesa** izbeigšanas ir izstrādāts maksājumu plāns, kreditors var lūgt tiesai atcelt kreditoru maksājumu plānu, ja bankrotējusī persona neizpilda plānā paredzētās saistības vai savlaicīgi neiesniedz atskaiti par plāna īstenošanu; atskaitē par kreditoru maksājumu plāna īstenošanu neatspoguļo gūtos ieņēmumus vai iegūtos aktīvus; bez tiesas piekrišanas veic juridisku darbību, kas varētu apgrūtināt tās spēju īstenot kreditoru maksājumu plānu, vai tiesa šādu darbību nav atļāvusi; neatklāj savus aktīvus vai ar galīgu nolēmumu tiek atzīts, ka tā veikusi juridisku darbību, kas kaitējusi kreditoriem (Bankrota likuma 370.e pants).

Pārstrukturēšanas procesā kreditors var lūgt tiesu atcelt parādu nokārtošanas vienošanos, ja parādnieks neievēro tās noteikumus vai ir redzams, ka parādu nokārtošanas vienošanās netiks īstenota (to, ka parādu nokārtošanas vienošanās netiks īstenota, prezumē, ja parādnieks nenokārto saistības, kas apstiprinātas pēc vienošanās apstiprināšanas). Pieprasījuma iesniedzējs var pārsūdzēt lēmumu, ar ko noraidīts pieprasījums (Pārstrukturēšanas likuma 176. pants).

Ja parādu nokārtošanas vienošanās tiek atcelta vai beidzas, esošie kreditori var atsaukties uz saviem prasījumiem to sākotnējā apmērā, un saskaņā ar vienošanos izmaksātās summas ieskaita tajos. Hipotēka, ķīla, reģistrēta ķīla, finanšu ķīla vai kuģa hipotēka nodrošina prasījumu par vēl neapmierināto summu (Pārstrukturēšanas likuma 177. pants).

16 Kurš sedz maksātnespējas procedūrā radušās izmaksas un izdevumus?

Bankrota procesā būtībā ir divi posmi — bankrota pasludināšanas process un process, kas seko bankrota pasludināšanai.

Bankrota pasludināšanas procesa izmaksas vispirms sedz no pieteikuma iesniedzēja veiktā avansa maksājuma, kura summa ir līdzvērtīga vidējai mēnešalgai uzņēmējdarbības nozarē, izņemot dividenžu izmaksu par iepriekšējā gada peļņu trešajā ceturksnī, atbilstīgi Centrālās statistikas pārvaldes priekšsēdētāja paziņojumam. Ja procesu sāk pēc kreditora pieprasījuma, tā izmaksas sedz bankrotējusī persona, ja tiek pasludināts bankrots vai ja pieprasījums tiek noraidīts mantas nepietiekamības dēļ.

Procesa izmaksas pēc bankrota pasludināšanas sedz no bankrota procesa mantas. Ja ar maksātnespējīgā parādnieka aktīviem nepietiek procesa izmaksu segšanai vai pietiek tikai minēto izmaksu segšanai, tiesa noraida bankrota pieteikumu.

Pārstrukturēšanas procesa izmaksas sedz parādnieks. Izmaksas, kas jāmaksā parādniekam, kam atņemtas pārvaldības tiesības, pēc tiesas vai bankrota procesa tiesneša pieprasījuma samaksā maksātnespējas procesa administrators.

Procesa dalībnieki sedz ar to dalību saistītās izmaksas.

Tāda procesa izmaksas, kas uzsāktas pēc iebilduma par cita kreditora prasījuma iekļaušanu, parādnieks maksā iebildušajam kreditoram, ja iebilduma rezultātā apstrīdēto prasījumu atteikts iekļaut, izņemot, ja parādnieks saskaņā ar 86. panta 2. punkta 9. apakšpunktu iesniegtā paziņojumā apstrīdējis prasījuma iekļaušanu prasījumu sarakstā vai cēlis iebildumu.

17 Kādi noteikumi reglamentē kreditoru kopumam kaitējošu juridisku aktu spēkā neesību, atzīšanu par spēkā neesošiem vai neizpildāmību?

Bankrota procesā bankrotējušās personas juridiskās darbības ar bankrota procesa mantu nav spēkā. Spēkā nav arī bankrotējušās personas veikta pilnīga vai daļēja mantojuma vai mantojuma daļas atsavināšana, kā arī šīs personas veikta mantojumā ietilpstoša objekta daļas atsavināšana un šīs personas piekrišana tam, ka cits mantinieks atsavina mantojumā ietilpstoša objekta daļu.

Kreditoru komitejas piekrišana ir nepieciešama šādām darbībām, pretējā gadījumā tās nav spēkā (Bankrota likuma 206. pants):

pārvaldnieka turpmāki uzņēmuma pārvaldībai, ja tā turpinās ilgāk nekā trīs mēnešus pēc bankrota pasludināšanas;

atteikumam pārdot uzņēmumu kopumā;

tiešai bankrota procesa mantā iekļauto aktīvu pārdošanai;

aizdevuma vai kredīta līgumu noslēgšanai, kā arī bankrotējušās personas aktīvu apgrūtināšanai ar ierobežotām īpašumtiesībām;

apstrīdētu prasījumu iekļaušanai, atteikumam vai parādu nokārtošanas vienošanās noslēgšanai, kā arī strīda iesniegšanai šķīrējtiesā.

Izņēmums pieļaujams, ja kāda no minētajām darbībām jāveic nekavējoties un ar to saistītā vērtība nepārsniedz PLN 10 000 — šādā gadījumā pārvaldnieks, tiesas uzraugs vai maksātnespējas procesa administrators to var veikt bez komitejas piekrišanas.

Turklāt kustamo aktīvu pārdošanai nav nepieciešama kreditoru komitejas piekrišana, ja visu saskaņā ar inventāra sarakstu bankrota procesa mantā ietilpstošo kustamo aktīvu aplēstā vērtība nepārsniedz PLN 50 000, bet prasījumu un citu tiesību pārdošanai — ja visu saskaņā ar inventāra sarakstu bankrota procesa mantā ietilpstošo prasījumu un citu tiesību nominālvērtība nepārsniedz PLN 50 000. Tas attiecas arī uz piekrišanu prasījumu un citu tiesību pārdošanai, ja visu bankrota procesa mantā ietilpstošo prasījumu un citu tiesību nominālvērtība saskaņā ar prasījumu sarakstā norādīto nav augstāka par PLN 50 000 ekvivalentu.

Ierakstu zemesgrāmatā un hipotēku reģistrā vai citā reģistrā, ar ko bankrotējušās personas aktīvi apgrūtināti ar ierobežotām īpašumtiesībām un kas izdarīts bez 1. pantā paredzētās obligātās piekrišanas saņemšanas, svītrot *ex officio*. Dzēšanas pamats ir bankrota procesa tiesneša galīgais lēmums, ar kuru atzīst ierakstu par nepieļaujamu (Bankrota likuma 206. panta 5. punkts).

Bankrota procesa tiesnesis norāda, kādas darbības bez pārvaldnieka piekrišanas vai bez kreditoru komitejas piekrišanas parādnieks nevar veikt. Tas nozīmē, ka bankrota procesa tiesnesis var paplašināt 206. pantā minēto darbību loku, kurām ir nepieciešama kreditoru komitejas piekrišana, lai tās netiktu atzītas par spēkā neesošām.

Juridiskas darbības, ar kurām bankrotējusī persona atsavinājusi savus aktīvus 12 mēnešu laikā pirms bankrota pieteikuma iesniegšanas, nav spēkā, ja tās veiktas bez atlīdzības vai par samaksu tā, ka bankrotējušās personas izpildījums būtiski pārsniedzis atlīdzību, ko saņēmusi šī persona vai kas rezervēta šai vai trešajai personai. Šis noteikums *mutatis mutandis* attiecas arī uz tiesas izlīgumu, prasījumu pieņemšanu un atteikšanos no prasījumiem.

Parāda, kura samaksas termiņš nav iestājies, nodrošinājums vai atmaksa nerada tiesiskās sekas, ja bankrotējusī persona to veikusi sešu mēnešu laikā pirms bankrota pieteikuma iesniegšanas. Tomēr persona, kas saņēmusi maksājumu vai nodrošinājumu, var ar prasījumu vai iebildumu censties panākt šo darbību atzīšanu par spēkā esošām, ja tā nav zinājusi par maksātnespējas pamata esību laikā, kad darbības veiktas.

Minētos noteikumus nepiemēro vērtspapīriem, kas izveidoti pirms bankrota pasludināšanas saistībā ar gaidāmiem/ nākotnes finanšu darījumiem, finanšu instrumentu aizdevumiem vai 85. panta 1. punktā minētajai vērtspapīru pārdošanai saskaņā ar atpirkuma līgumiem.

Pēc trešās personas pieprasījuma bankrota procesa tiesnesis var noteikt, ka šīs personas savstarpējais izpildījums jāatdod tai no bankrota procesa mantas, ja izpildījums veikts saistībā ar šīs trešās personas un bankrotējušās personas tiesisku darījumu par bankrota procesa mantā iekļauto īpašumu. Šāda veida izpildījumam *mutatis mutandis* piemēro **noteikumus** par nepamatotu izpildījumu. Šī izpildījuma atdošanu var noteikt, ja juridiskā darbība notikusi pēc bankrota pasludināšanas un pirms lēmuma par bankrotu publicēšanas reģistrā, kamēr trešā persona, pievēršot pienācīgu rūpību, nevarēja zināt par bankrota pasludināšanu (Pārstrukturēšanas likuma 77. pants).

Nākotnes prasījuma cesija nerada sekas attiecībā uz bankrota procesa mantu, ja prasījums radies pēc bankrota pasludināšanas, izņemot, ja līgums par prasījuma cesiju noslēgts ne vēlāk kā sešus mēnešus pirms rakstiska bankrota pieteikuma iesniegšanas, apliecinot datumu.

Juridisku darbību apmaiņā pret samaksu bankrota procesa tiesnesis *ex officio* vai pēc pārvaldnieka pieprasījuma atzīst par spēkā neesošu attiecībā uz bankrota procesa mantu, ja bankrotētājus persona sešu mēnešu laikā pēc bankrota pieteikuma iesniegšanas to veikusi ar laulāto, radnieku (ieskaitot laulātā radniekus) tiešā līnijā, radnieku (ieskaitot laulātā radniekus) blakus līnijā līdz otrajai pakāpei (ieskaitot), ar personu, kura ir faktiskās attiecībās ar bankrotētāju personu, kurai ar to ir kopīga saimniecība vai kura ir tās adoptētājs vai adoptētais, izņemot, ja darbības otra puse pierāda, ka kreditoru intereses nav tikušas aizskartas. Bankrota procesa tiesneša lēmumu var pārsūdzēt.

Minētais noteikums attiecas arī uz darbībām, ko bankrotētājus persona veikusi ar sabiedrību, kurā tā ir valdes loceklis, vienīgais dalībnieks vai akcionārs, un ar sabiedrībām, kuru valdes locekļi, vienīgie dalībnieki vai akcionāri ir pirmajā punktā minētās personas. To *mutatis mutandis* piemēro arī darbībām, ko veikusi bankrotētājus persona, kas ir sabiedrība vai juridiska persona, ja tās veiktas ar tās dalībniekiem, to pārstāvjiem vai laulātajiem, ar saistītajām sabiedrībām, to dalībniekiem un šo personu pārstāvjiem un laulātajiem, kā arī darbībām, ko veikusi bankrotētājusi persona, kas ir sabiedrība, ar citu sabiedrību, vai viena no tām ir mātesuzņēmums vai ja sabiedrība ir gan bankrotētāju personas, gan otras darbības puses mātesuzņēmums.

Rīkojoties *ex officio* vai pēc pārvaldnieka pieprasījuma, bankrota procesa tiesnesis pasludina konkrētu atbildības daļu, kas attiecas uz laikposmu pirms bankrota pasludināšanas, bet ne vēlāk kā sešus mēnešus pirms bankrota pieteikuma iesniegšanas, par spēkā neesošu attiecībā uz bankrota procesa mantu, ja atbildība par darbu, ko veikusi bankrotētāju personu pārstāvošā persona vai darbinieks, kurš veic uzņēmuma vadības pienākumus, vai tādas personas atbildība, kas sniedz ar bankrotētāju personas uzņēmuma vadību vai uzraudzību saistītus pakalpojumus, kuri norādīti darba līgumā, pakalpojumu līgumā vai bankrotētāju personas vadības struktūras lēmumā, kas noslēgts vai pieņemts pirms bankrota pasludināšanas, ir būtiski lielāka par šāda veida darbu vai pakalpojumu vidējo atbildību un nav pamatota ar darba apjomu, pat ja šāda atbildība jau ir tikusi samaksāta.

Bankrota procesa tiesnesis var pasludināt minēto personu atbildību laikposmā pēc bankrota pasludināšanas par pilnībā vai daļēji spēkā neesošu attiecībā uz bankrota procesa mantu, ja tā nav pamatota ar darba apjomu, jo pārvaldību ir pāņēmis pārvaldnieks.

Pēc pārvaldnieka pieprasījuma bankrota procesa tiesnesis arī atzīst šādu darbību spēkā neesību no bankrota procesa mantas viedokļa:

maksātnespējīgās personas aktīvu apgrūtināšanu ar hipotēku, ķīlu, reģistrētu ķīlu vai kuģa hipotēku, ja maksātnespējīgā persona nav bijusi nodrošinātā kreditora personīgais parādnieks un apgrūtinājums nodibināts 12 mēnešu laikā pirms maksātnespējas pieteikuma iesniegšanas, un maksātnespējīgajai pusei saistībā ar šo nodrošinājumu nav sniegts nekāds izpildījums;

bankrotētāju personas aktīvu apgrūtināšanu ar hipotēku, ķīlu, reģistrētu ķīlu vai kuģa hipotēku, ja īpašuma apgrūtinājums noteikts pret izpildījumu, kura vērtība salīdzinājumā ar noteikto nodrošinājumu ir nesamērīgi zema;

minētajiem apgrūtinājumiem neatkarīgi no izpildījuma vērtības, ja ar tiem nodrošina Bankrota likuma 128. pantā minēto personu (bankrotētāju personas tuvinieki vai saistītas personas) parādus, izņemot, ja otra puse pierāda, ka kreditoru interesēm nav ticis kaitēts;

par saistības neizpildīšanu vai nepienācīgu izpildīšanu paredzētus līgumsodus, ja bankrotētājus persona lielākoties izpildījusi saistību vai ja līgumsods ir acīmredzami pārmērīgs.

Juridiskajām darbībām, kuras veikusi bankrotētājus persona, kuras pasliktina kreditoru situāciju un uz kurām neattiecas Bankrota likums, *mutatis mutandis* piemēro [Civillkodeksa](#) noteikumus par kreditora aizsardzību pret parādnieka maksātnespēju.

Pārstrukturēšanas procesā saskaņā ar Pārstrukturēšanas likuma 129. pantu kreditoru komitejas piekrišana ir nepieciešama šādām parādnieka vai maksātnespējas procesa administratora darbībām, pretējā gadījumā tās nav spēkā:

vienošanās vai uzlabošanas procesa mantas daļu apgrūtināšanai ar hipotēku, ķīlu, reģistrētu ķīlu vai kuģa hipotēku, lai nodrošinātu prasījumu, uz kuru neattiecas vienošanās;

īpašumtiesību uz kādu lietu vai tiesībām nodošanai, lai nodrošinātu prasījumu, uz kuru neattiecas parādu nokārtošanas vienošanās;

vienošanās vai uzlabošanas procesa mantas daļu apgrūtināšanai ar citām tiesībām;

līgumu noslēgšanai par kredītiem vai aizdevumiem;

līguma noslēgšanai par parādnieka uzņēmuma vai tā organizētas daļas nomu, vai līdzīga līguma noslēgšanai;

(Minēto darbību veikšanu ar kreditoru komitejas piekrišanu neuzskata par spēkā neesošu attiecībā uz bankrota procesa mantu.)

parādnieka veiktai nekustamā īpašuma vai citu aktīvu, kuru vērtība pārsniedz PLN 500 000, pārdošanai.

Tāda līguma noteikumi, kā puse ir parādnieks, kuri liedz vai kavē sasniegt patērētāja vienošanās procesa mērķi, attiecībā uz vienošanās mantu nav spēkā (Pārstrukturēšanas likuma 248., 273., 297. pants).

Stāvokļa uzlabošanas procesā parādnieka juridiskās darbības, ar ko tas atsavinājis savus aktīvus, ja parādnieka sniegtā izpildījuma vērtība ir būtiski lielāka nekā parādniekam sniegtā vai parādniekam vai trešai personai rezervētā izpildījuma vērtība, un kas notikušas 12 mēnešu laikā, pirms iesniegts pieteikums par stāvokļa uzlabošanas procesa uzsākšanu, nav spēkā attiecībā uz uzlabošanas procesa mantu. Šis noteikums *mutatis mutandis* attiecas arī uz tiesas izlīgumu, prasījumu pieņemšanu un atteikšanos no prasījumiem.

Nodrošinājumi attiecībā uz uzlabošanas procesa mantu nav spēkā arī tad, ja tie izveidot tiešā saistībā ar parādnieka labā veiktu izpildījumu, tos izveidojis parādnieks 12 mēnešu laikposmā pirms pieprasījuma par stāvokļa uzlabošanas procesa uzsākšanu, tāpat kā nodrošinājuma daļa, kas nodrošinājuma izveides dienā par vairāk nekā pusi pārsniedz nodrošinātā, par labu parādniekam sniegtā izpildījuma vērtību kopā ar blakus prasījumiem, kas norādīti dokumentā, uz kura pamata izveidots nodrošinājums, ja tas izveidots 12 mēnešu laikposmā, pirms iesniegts pieprasījums uzsākt stāvokļa uzlabošanas procesu (Pārstrukturēšanas likuma 304. pants).

Stāvokļa uzlabošanas procesā, rīkojoties *ex officio* vai pēc administratora pieprasījuma, bankrota procesa tiesnesis konkrētu atbildības daļu, kas attiecas uz laikposmu pirms bankrota pasludināšanas, bet ne vairāk kā trīs mēnešus pirms stāvokļa uzlabošanas procesa uzsākšanas pieteikuma iesniegšanas, pasludina par spēkā neesošu attiecībā uz uzlabošanas procesa mantu, ja atbildība par darbu, ko veicis parādnieka pārstāvis vai darbinieks, kurš veic uzņēmuma vadības pienākumus, vai atbildība personai, kas sniedz ar parādnieka uzņēmuma vadību vai uzraudzību saistītus pakalpojumus, kuri norādīti darba līgumā, pakalpojumu līgumā vai parādnieka vadības struktūras lēmumā, kas noslēgts vai pieņemts pirms stāvokļa uzlabošanas procesa uzsākšanas, ir būtiski lielāka par šāda veida darbu vai pakalpojumu vidējo atbildību un nav pamatota ar darba apjomu, pat ja šāda atbildība jau ir tikusi samaksāta.

Bankrota procesa tiesnesis var pasludināt minēto personu atbildību par laikposmu pēc stāvokļa uzlabošanas procesa uzsākšanas par pilnībā vai daļēji spēkā neesošu attiecībā uz uzlabošanas procesa mantu, ja atbildība nav pamatota ar darba apjomu, jo pārvaldību ir pāņēmis maksātnespējas procesa administrators (Pārstrukturēšanas likuma 305. pants).

Maksātnespējas procesa administrators var uzsākt procesu par darbību pasludināšanu par spēkā neesošām, kā arī citus procesus, kuros prasījumus pamato ar darbības spēkā neesību.

Darbību nevar pasludināt par spēkā neesošu, ja pagājis gads kopš stāvokļa uzlabošanas procesa uzsākšanas, izņemot, ja saskaņā ar [Civillkodeksu](#) šīs pilnvaras izbeigušās agrāk. Minēto termiņu nepiemēro, ja pieprasījums atzīt darbības par spēkā neesošām izteikts iebilduma veidā.

Juridiskās darbības, ko veikusi bankrotētājus persona un kas pasliktina kreditoru situāciju, un uz kurām neattiecas iepriekšminētie noteikumi, var attiecīgi apstrīdēt saskaņā ar [Civillkodeksa](#) noteikumiem par kreditora aizsardzību pret parādnieka maksātnespēju (Pārstrukturēšanas likuma 306.–308. pants).

Lapa atjaunināta: 09/12/2019

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.